

Reflexionant l'exili:

L'APROXIMACIÓ A

L'EXPERIÈNCIA DE L'EXILI

REPUBLICÀ ENTRE LA HISTÒRIA,

L'ART I EL TESTIMONIATGE

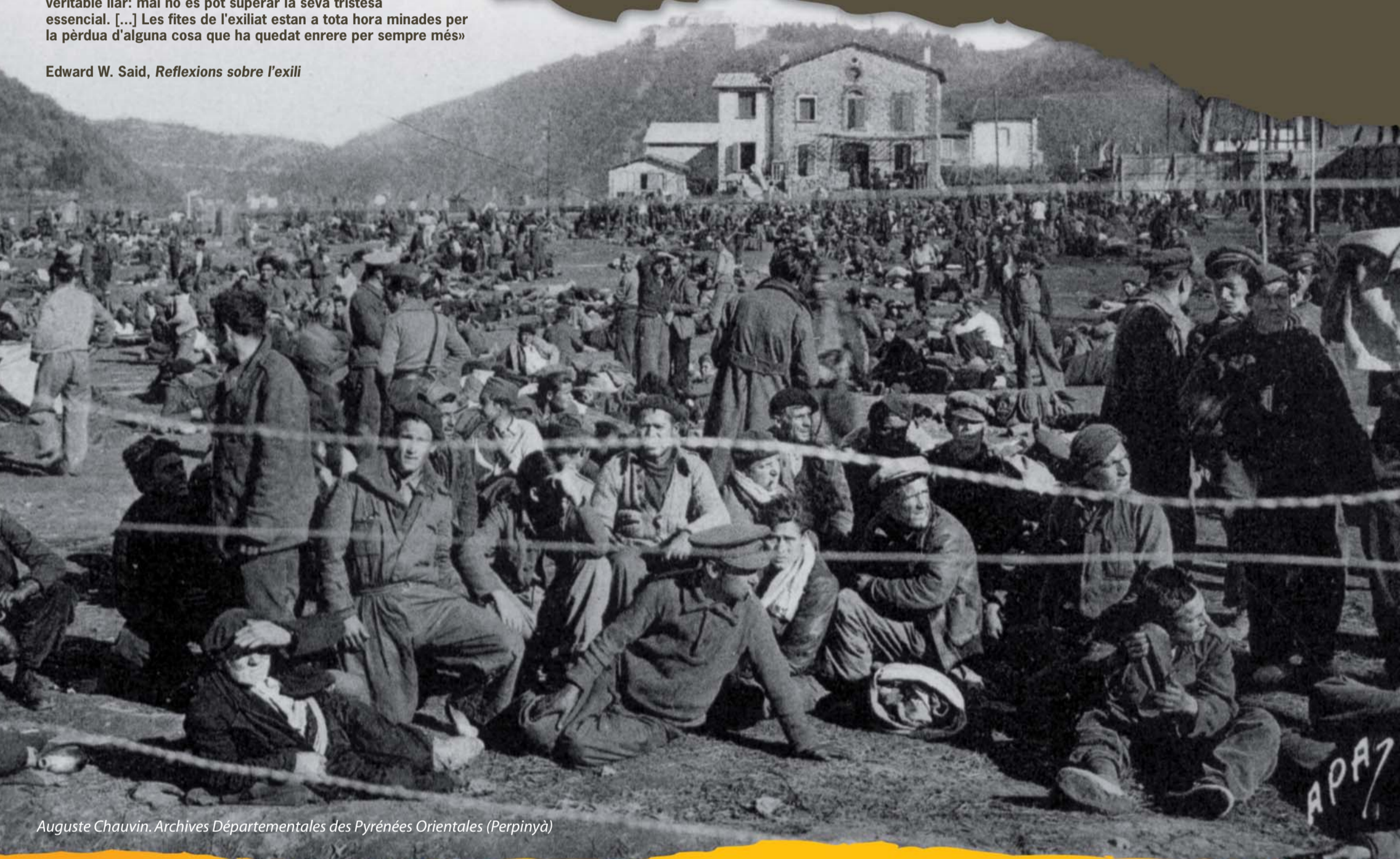
20, 21 i 22 de novembre de 2009

al Museu Memorial de l'Exili

(La Jonquera)

«La reflexió sobre l'exili resulta curiosament captivadora, però també esdevé una experiència terrible. És la clivella impossible de cicatritzar que s'imposa entre un ésser humà i el seu lloc natal, entre el jo i la seva veritable llar: mai no es pot superar la seva tristesa essencial. [...] Les fites de l'exiliat estan a tota hora minades per la pèrdua d'alguna cosa que ha quedat enrere per sempre més»

Edward W. Said, *Reflexions sobre l'exili*

Auguste Chauvin. Archives Départementales des Pyrénées Orientales (Perpinyà)

COLOQUIO

20, 21 y 22 de noviembre de 2009

Reflexionando
el exilio:

LA APROXIMACIÓN
A LA EXPERIENCIA
DEL EXILIO REPUB-
LICANO ENTRE LA
HISTORIA, EL ARTE
Y EL TESTIMONIO

«El exilio es algo curiosamente cautivador sobre lo que pensar, pero terrible de experimentar. Es la grieta imposible de cicatizar impuesta entre un ser humano y su lugar natal, entre el yo y su verdadero hogar: nunca se puede superar su esencial tristeza. [...] Los logros del exiliado están minados siempre por la pérdida de algo que ha quedado atrás para siempre.»

Edward W. Said, *Reflexiones sobre el exilio*

CONFERENCE

20, 21 and 22 November 2009

Reflecting
on Exile:

APPROACHING THE
EXPERIENCE OF
REPUBLICAN
EXILE BETWEEN
HISTORY, ART
AND TESTIMONY

"Exile is strangely compelling to think about but terrible to experience. It is an unhealable rift forced between a human being and a native place, between the self and the true home: its essential sadness can never be overcome. [...] The achievements of exile are permanently undermined by the loss of something left behind forever."

Edward W. Said, *Reflections on Exile*

COLLOQUE

20, 21 et 22 novembre 2009

Réfléchir
sur l'exil :

L'APPROCHE DE
L'EXPÉRIENCE DE
L'EXIL RÉPUBLI-
CAIN ENTRE
L'HISTOIRE, L'ART
ET LE TÉMOIGNAGE

« La réflexion sur l'exil est franchement attrayante, mais elle devient aussi une expérience terrible. C'est la fissure impossible à cicatriser qui s'impose entre un être humain et son lieu de naissance, entre le moi et son véritable foyer : on ne peut jamais surmonter sa tristesse essentielle. [...] Les marques de l'exilé sont minées à toute heure par la perte de quelque chose qui est resté en arrière pour toujours »

Edward W. Said, *Réflexions sur l'exil*

Organització / Organización / Organisation / Organisation: Museu Memorial de l'Exili (MUME)
Direcció / Dirección / Direction / Direction: Jordi Font Agulló
Coordinació / Coordinación / Coordination / Coordination: Eva Carrera
Assessorament / Asesoramiento / Advisors / Bureau conseil: Consell Assessor Científic i Pedagògic del MUME

Presentació

Després de gairebé tot un any de signa commemoratiu motivat pel compliment del setantè aniversari de l'acabament de la Guerra Civil i l'inici de l'exili republicà, des del Museu Memorial de l'Exili es proposa un col·loqui que, a banda de contribuir en l'homenatge dels protagonistes i la difusió del coneixement d'aquest episodi històric, aporti elements de reflexió sobre el que comporta el fenomen de l'exili i, més concretament, sobre com encaixa el gran exode republicà en la història del segle XX.

Amb la presentació de diferents casos d'estudi, es vol oferir una mirada que insisteixi en la deliberació i el pensament al voltant de qüestions com la vida quotidiana, la supervivència de les institucions polítiques i dels col·lectius professionals, l'impacte en el territori i el paisatge, la historiografia i la intel·lectualtat, la repressió política i la resistència, la incorporació de la condició d'exiliat en l'expressivtat artística i literària i, per últim, l'assumpció i tractament de la memòria transmesa pel testimoniatge. D'aquesta manera, l'objectiu principal no és aportar més dades i detalls sobre els esdeveniments històrics—encara que això sigui inherent a moltes de les ponències programades—, sinó bastir, per mitjà dels resultats de les investigacions centrades en aquests esdeveniments històrics, una contraposició d'idees per a l'impuls d'una reflexió acurada sobre el que va significar la derrota republicana de 1939.

A partir d'un enfocament multidisciplinar, es proposa un diàleg entre la construcció de la història científica, l'estudi de l'expressió artística derivada del patiment de l'exili i el processament de la memòria o de les memòries que van associades al testimoniatge dels protagonistes. En definitiva, aquesta pretensió reflexiva implica que el col·loqui aplegui diferents punts de vista procedents de parcel·les del coneixement com la història, la història de l'art, la filosofia, la ciència política, la crítica literària i els estudis culturals.

Presentación

Después de casi un año entero de conmemoraciones en ocasión del setenta aniversario del final de la Guerra Civil y el inicio del exilio republicano, desde el Museo Memorial de l'Exili proponemos un coloquio que, además de contribuir a homenajar a los protagonistas y difundir el conocimiento de este episodio histórico, proporcione elementos de reflexión sobre lo que comporta el fenómeno del exilio y, más concretamente, sobre cómo encaja en la historia del siglo XX el gran éxodo republicano.

Con la presentación de diferentes casos de estudio, deseamos ofrecer una mirada que insista en la deliberación y el pensamiento acerca de cuestiones como la vida cotidiana, la supervivencia de las instituciones políticas y de los colectivos profesionales, el impacto en el territorio y el paisaje, la historiografía y la intelectualidad, la represión política y la resistencia, la incorporación de la condición de exiliado en la expresividad artística y literaria y, por último, la asunción y tratamiento de la memoria transmitida mediante el testimonio. Así pues, el objetivo principal no es aportar más datos y detalles sobre los acontecimientos históricos—aunque esto sea inherente a muchas de las ponencias programadas— sino construir, mediante los resultados de las investigaciones centradas en estos acontecimientos históricos, una contraposición de ideas para impulsar una cuidada reflexión sobre lo que significó la derrota republicana de 1939.

A partir de un enfoque multidisciplinar, proponemos un diálogo a medio camino entre la construcción de la historia científica, el estudio de la expresión artística derivada del sufrimiento del exilio y el procesamiento de la memoria o de las memorias que van asociadas al testimonio de los protagonistas. En definitiva, esta pretensión reflexiva implica que el coloquio reúna diferentes puntos de vista procedentes de parcelas del conocimiento como la historia, la historia del arte, la filosofía, la ciencia política, la crítica literaria y los estudios culturales.

Programa/Programa/Programme/Programme:

Divendres, 20 de novembre

Viernes, 20 de noviembre / Friday, 20 November / Vendredi 20 novembre

09.30h Recollida de materials i oferiment de café / Recogida de materiales y ofrecimiento de café / Distribution of materials and coffee / Distribution du matériel et café
10:00h Benvinguda i presentació / Bienvenida y presentación / Welcome and presentation / Bienvenue et présentation: Jordi Cabezas , (President del Consorci Museu Memorial de l'Exili), Miquel Caminal (Director del Memorial Democràtic, Generalitat de Catalunya), Joaquim M. Puigvert (Vicerector de Relacions Institucionals, Societat i Cultura de la Universitat de Girona), Jordi Font (Director del Museu Memorial de l'Exili).
10:30h Conferència inaugural: L'EXILI REPUBLICÀ I LA SEVA SIGNIFICACIÓ EN EL SEGLE DE LES CATÀSTROFES , a càrrec de Geneviève Dreyfus-Armand / Conferència inaugural: EL EXILIO REPUBLICANO Y SU SIGNIFICACIÓN EN EL SIGLO DE LAS CATÁSTROFES, a cargo de Geneviève Dreyfus-Armand / Inaugural lecture: REPUBLICAN EXILE AND ITS SIGNIFICANCE IN THE CENTURY OF CATASTROPHES, by Geneviève Dreyfus-Armand / Conférence inaugurale: L'EXIL RÉPUBLICAIN ET SA SIGNIFICATION DANS LE SIÈCLE DES CATASTROPHES, par Mme Geneviève Dreyfus-Armand.

Ponències / Ponencias / Presentations / Conférences:

A) L'exili en una perspectiva històrica (I)

- El exilio en una perspectiva histórica (I)
- Exile from a historical perspective (I)
- L'exil dans une perspective historique (I)

11:15h L'EXILI REPUBLICÀ DES DE BAIX: QUOTIDIANITAT I SUPERVIVÈNCIA , a càrrec d' Alicia Alted Vigil / EL EXILIO REPUBLICANO DESDE ABAJO: COTIDIANIDAD Y SUPERVIVENCIA, a cargo de Alicia Alted Vigil / REPUBLICAN EXILE FROM BELOW: THE QUOTIDIAN AND SURVIVAL, by Alicia Alted Vigil / L'EXIL RÉPUBLICAIN VU D'EN BAS   : LE QUOTIDIEN ET LA SURVIE par Mme Alicia Alted Vigil
12:00h 1945-1948: LA FI DE L'EXILI POLÍTIC I L'INTERIOR. DE L'ALTERNATIVA AL FRANQUISME A LA MEMÒRIA? , a càrrec de Francesc Vilanova / 1945-1948: EL FINAL DEL EXILIO POLÍTICO Y EL INTERIOR. ¿DE LA ALTERNATIVA AL FRANQUISMO A LA MEMORIA?, a cargo de Francesc Vilanova / 1945-1948: THE END OF POLITICAL EXILE AND CATALONIA UNDER THE DICTATORSHIP. FROM THE ALTERNATIVE TO THE FRANCO REGIME TO MEMORY? by Francesc Vilanova / 1948   : LA FIN DE L'EXIL POLITIQUE ET LA CATALOGNE SOUMISE À LA DICTATURE. DE L'ALTERNATIVE AU FRANQUISME À LA MÉMOIRE   ? par M. Francesc Vilanova
12:45h TERRITORI, PAISATGE I EXILI. ROSSELLÓ 1939 I L'IMPACTE D'UNA CRISI HUMANITÀRIA , a càrrec de Martine Camiade / TERRITORIO, PAISAJE Y EXILIO. ROSELLÓN 1939 Y EL IMPACTO DE UNA CRISIS HUMANITARIA, a cargo de Martine Camiade / TERRITORY, LANDSCAPE AND EXILE. ROUSSILLON 1939 AND THE IMPACT OF A HUMANITARIAN CRISIS, by Martine Camiade / TERRITOIRE, PAYSAGE ET EXIL. ROUSSILLON 1939 ET L'IMPACT D'UNE CRISE HUMANITAIRE par Mme Martine Camiade
13:30h Espai de debat / Espacio de debate / Debate / Espace de débat
14:00h Dinar / Almuerzo / Lunch / Déjeuner
15:30h CONTROLAR I AILLAR ELS "INDESTITJABLES". EL CAMP DISCIPLINARI DE COLLTUIRE , a càrrec de Gregory Tuban / CONTROLAR Y AISLAR A LOS "INDESEABLES". EL CAMPO DISCIPLINARIO DE COLLOUIRE, a cargo de Gregory Tuban / CONTROLLING AND ISOLATING THE "UNDESIRABLES". THE DISCIPLINARY CAMP OF COLLOUIRE, by Gregory Tuban / CONTRÔLER ET ISOLER LES «   INDÉSIRABLES   ». LE CAMP DISCIPLINAIRE DE COLLOUIRE par M. Gregory Tuban
16:15h L'EXILI DE LES DONES ANTIFEIXISTES: LA UNIÓN DE MUJERES ESPAÑOLAS A FRANÇA , a càrrec de Mercedes Yusta Rodrigo / EL EXILIO DE LAS MUJERES ANTIFASCISTAS: LA UNIÓN DE MUJERES ESPAÑOLAS EN FRANCIA, a cargo de Mercedes Yusta Rodrigo / THE EXILE OF ANTIFASCIST WOMEN: THE UNIÓN DE MUJERES ESPAÑOLAS IN FRANCE, by Mercedes Yusta Rodrigo / L'EXIL DES FEMMES ANTIFASCISTES   : L'UNION DE FEMMES ESPAGNOLES EN FRANCE par Mme Mercedes Yusta Rodrigo
17:00h PERSECUCIÓ POLÍTICA I EXILI: EL CAS DELS REPUBLICANS ESPANYOLS I CATALANS A LA FRANÇA DE LA POSTGUERRA , a càrrec de Jordi Guixé / PERSECUCIÓN POLÍTICA Y EXILIO: EL CASO DE LOS REPUBLICANOS ESPAÑOLES Y CATALANES EN LA FRANCIA DE LA POSGUERRA, a cargo de Jordi Guixé / POLITICAL PERSECUTION AND EXILE: THE CASE OF THE SPANISH AND CATALAN REPUBLICANS IN POST-WAR FRANCE, by Jordi Guixé / PÉRSÉCUTION POLITIQUE ET EXIL   : LE CAS DES RÉPUBLICAINS ESPAGNOLS ET CATALANS DANS LA FRANCE DE L'APRÈS-GUERRE par m. Jordi Guixé
17:45h Espai de debat / Espacio de debate / Debate / Espace de débat
19:00h Presentació del llibre: Ferran de Pol, <i>Un de tants</i>, Barcelona: Club Editor, "La cara fosca de les Lletres", volum 3. 2009 / Presentación del libro: Lluís Ferran de Pol, <i>Un de tants</i> , Barcelona: Club Editor, "La cara fosca de les Lletres", volumen 3, 2009. / Presentation of the book: Lluís Ferran de Pol, <i>Un de tants</i> , Barcelona: Club Editor, "La cara fosca de les Lletres", volume 3, 2009. / Présentation du livre   : Ferran de Pol, <i>Un de tants</i> (Un parmi d'autres), Barcelone   : Club Editor, «   La cara fosca de les Lletres   » (Le côté obscur des Lettres), 3e volume, 2009.

17:45h Espai de debat / Espacio de debate / Debate / Espace de débat
19:00h Presentació del llibre: Ferran de Pol, <i>Un de tants</i>, Barcelona: Club Editor, "La cara fosca de les Lletres", volum 3. 2009 / Presentación del libro: Lluís Ferran de Pol, <i>Un de tants</i> , Barcelona: Club Editor, "La cara fosca de les Lletres", volumen 3, 2009. / Presentation of the book: Lluís Ferran de Pol, <i>Un de tants</i> , Barcelona: Club Editor, "La cara fosca de les Lletres", volume 3, 2009. / Présentation du livre   : Ferran de Pol, <i>Un de tants</i> (Un parmi d'autres), Barcelone   : Club Editor, «   La cara fosca de les Lletres   » (Le côté obscur des Lettres), 3e volume, 2009.

* Les sessions es realitzaran en la llengua original del ponent (amb traducció simultània a l'anglès, al castellà, al català i al francès)
Las sesiones se harán en la lengua original del ponente (con traducción simultánea al castellano, catalán, francés e inglés)
The sessions will be in the original language of the speaker (with simultaneous translation in Catalan, English, French and Spanish)
Les séances se dérouleront dans la langue du conférencier (avec interprétation simultanée en anglais, catalan, espagnol et français)

Condicions d'assistència

Condiciones de asistencia / Conditions of attendance / Conditions d'assistance:

Per assistir al col·loqui, cal inscriure's i abonar una quota de 30 euros. Aquesta quota d'inscripció inclou el lliurament de material a l'inici del col·loqui i l'enviament posterior del llibre -editat per Afers (català) i Mare Nostrum (francès)- on es compilarà el conjunt de les ponències. / Para asistir al coloquio, es preciso inscribirse y abonar una cuota de 30 euros. Esta cuota de inscripción incluye la entrega de material al inicio del coloquio y el envío posterior del libro –editado por Afers (catalán) y Mare Nostrum (francés)– en el que se compilará el conjunto de las ponencias. / To attend the conference, you must register and pay a fee of 30 euros. The fee includes the provision of materials at the start of the conference and subsequent receipt of the book – published by Editorial Afers (Catalan) and Editorial Mare Nostrum (French) – which will include all of the papers. / Pour assister au colloque, veuillez vous inscrire et verser une contribution de 30 euros. Cette cotisation inclut le matériel qui sera distribué au début du colloque et l'envoi, par la suite, du livre –édité par la maison d'édition Afers (catalan) et par la maison d'édition Mare Nostrum (français)– où l'on trouvera l'ensemble des conférences.

El període d'inscripció és de l'11 de maig al 31 d'octubre. / El periodo de inscripción es del 11 de mayo al 31 de octubre. / The registration period opens 11th May and closes 31st October. / Délai d'inscription : du 11 mai au 31 octobre.

Places limitades. (Es respectarà l'ordre d'inscripció) / Plazas limitadas. (Se respetará el orden de inscripción) / Limited places. (Based on registration order) / Places limitées. (Selon l'ordre d'inscription)

Formulari d'inscripció

Formulario de inscripción / Registration form / Formulaire d'inscription:

Reflexionant l'exili: L'APROXIMACIÓ A L'EXPERIÈNCIA DE L'EXILI REPUBLICÀ ENTRE LA HISTÒRIA, L'ART I EL TESTIMONIATGE

Reflexionando el exilio: LA APROXIMACIÓN A LA EXPERIENCIA DEL EXILIO REPUBLICANO ENTRE LA HISTORIA, EL ARTE Y EL TESTIMONIO

Reflecting on exile: APPROACHING THE EXPERIENCE OF REPUBLICAN EXILE BETWEEN HISTORY, ART AND TESTIMONY

Réfléchir sur l'exil : L'APPROCHE DE L'EXPÉRIENCE DE L'EXIL RÉPUBLICAIN ENTRE L'HISTOIRE, L'ART ET LE TÉMOIGNAGE

· Cognoms i nom / Apellidos y nombre / Surnames and names / Nom et prénom:

· Adreça postal / Dirección postal / Postal address / Adresse postale:

· Telèfon / Teléfono / Telephone / Téléphone:

· Adreça electrònica / Dirección electrónica / E-mail / Adresse électronique:

· Centre de treball o estudi / Centro de trabajo o estudio / Centre of work or study / Centre de travail ou d'étude:

· Seleccionar una opció / Seleccionar una opción / Please, select an option / Veuillez cocher une case:
☐ - Inscripció / Inscripción / Registration / Inscription: 30 €
☐ - Inscripció i dinar dies 20 i 21 / Inscripción y almuerzo días 20 y 21 / Registration and lunch on 20 and 21 November / Inscription et déjeuner les 20 et 21: 60 €
☐ - Inscripció i dinar dies 20, 21 i 22 / Inscripción y almuerzo días 20, 21 y 22 / Registration and lunch on 20, 21 and 22 November / Inscription et déjeuner les 20, 21 et 22: 75 €

Per a més informació, us podeu posar en contacte amb el MUME mitjançant l'adreça electrònica info@museuxili.cat i també consultar el website: www.museu exili.cat

Para más información, pueden ponerse en contacto con el MUME a través de la dirección electrónica info@museuxili.cat y también consultar la página web: www.museu exili.cat

For more information, please contact MUME by e-mail info@museuxili.cat or consult the website: www.museu exili.cat

Pour plus de détails, veuillez contacter le MUME à l'adresse suivante:info@museuxili.cat. Vous pouvez aussi consulter le site web : www.museu exili.cat

Introduction

After almost an entire year of commemorations of the 70th anniversary of the end of the Spanish Civil War and the start of Republican exile, the Museu Memorial de l'Exili offers a conference that, in addition to contributing to paying homage to those involved and promoting knowledge of this historical episode, provides elements of reflection on the effects of the phenomenon of exile and, more specifically, on how the great Republican exodus fits into the history of the 20th century.

With the presentation of different case studies, we wish to offer a view that emphasises deliberation and reflection on questions such as day to day life, survival of political institutions and professional groups, the impact on the territory and the landscape, historiography and intellectuality, political repression and resistance, the incorporation of the condition of the exile into artistic and literary expression and, lastly, the assumption and treatment of memory transmitted through testimony. Therefore, the main objective is not to contribute more data and details on the historical events – although this is inherent in many of the papers programmed – but to build up, through the results of the research focused on these historical events, a comparison of ideas to foster careful reflection on what the Republican defeat of 1939 meant.

Using a multidisciplinary approach, we propose a dialogue halfway between the construction of scientific history, the study of artistic expression resulting from suffering exile and the processing of memory or of memories associated with the testimony of those involved. In short, this emphasis on reflection means that the conference will bring together different points of view from spheres of knowledge such as history, history of art, philosophy, political science, literary criticism and cultural studies.

* Les sessions es realitzaran en la llengua original del ponent (amb traducció simultània a l'anglès, al castellà, al català i al francès)
Las sesiones se harán en la lengua original del ponente (con traducción simultánea al castellano, catalán, francés e inglés)
The sessions will be in the original language of the speaker (with simultaneous translation in Catalan, English, French and Spanish)
Les séances se dérouleront dans la langue du conférencier (avec interprétation simultanée en anglais, catalan, espagnol et français)

Dissabte, 21 de novembre

Sábado, 21 de noviembre / Saturday, 21 November / Samedi 21 novembre

A) L'exili en una perspectiva històrica (II)

- El exilio en una perspectiva histórica (II)
- Exile from a historical perspective (II)
- L'exil dans une perspective historique (II)

10:00h EL MANTENIMENT D'UN SOMNI DE PROGRÉS. EL MAGISTERI I LA UNIVERSITAT A L'EXILI , a càrrec de Salomó Marquès / EL MANTENIMIENTO DE UN SUEÑO DE PROGRESO. EL MAGISTERIO Y LA UNIVERSIDAD EN EL EXILIO, a cargo de Salomó Marquès / MAINTAINING A DREAM OF PROGRESS. PRIMARY SCHOOL TEACHERS AND UNIVERSITY, by Salomó Marquès / LA CONTINUITÉ D'UN RÊVE DE PROGRÈS. LES ENSEIGNANTS DE PRIMAIRE ET L'UNIVERSITÉ PENDANT L'EXIL par M. Salomó Marquès
10:45h Pausa-café / Pausa-café / Coffee break / Pause café
11:00h L'EXILI EN LA HISTORIOGRAFIA CATALANA I LA HISTORIOGRAFIA CATALANA A L'EXILI , a càrrec d' Enric Pujol / EL EXILIO EN LA HISTORIOGRAFÍA CATALANA I LA HISTORIOGRAFÍA CATALANA EN EL EXILIO, a cargo de Enric Pujol / EXILE IN CATALAN HISTORIOGRAPHY AND CATALAN HISTORIOGRAPHY IN EXILE, by Enric Pujol / L'EXIL DANS L'HISTORIOGRAPHIE CATALANE ET L'HISTORIOGRAPHIE CATALANE DANS L'EXIL par M. Enric Pujol

B) L'exili i la seva expressió-representació artística

- El exilio y su expresión-representación artística
- Exile and its artistic expression-representation
- L'exil et son expression-représentation artistique

11:45h COP SAR L'EXPERIÈNCIA DE L'EXILI. L'EXPRESSION ARTÍSTICA EN ELS CAMPS DEL ROSSELLÓ , a càrrec d' Eric Forcada / PLASMAR LA EXPERIENCIA DEL EXILIO. LA EXPRESIÓN ARTÍSTICA EN LOS CAMPOS DEL ROSELLÓN, a cargo de Eric Forcada / CAPTURING THE EXPERIENCE OF EXILE. ARTISTIC EXPRESSION IN THE ROUSSILLON CAMPS, by Eric Forcada / SAISIR L'EXPÉRIENCE DE L'EXIL. L'EXPRESSION ARTISTIQUE DANS LES CAMPS DU ROUSSILLON par M. Eric Forcada
12:30h IMATGE I TEXT EN SITUACIONS EXTREMES: AGUSTÍ CENTELLES AL CAMP DE BRAM , a càrrec de Miquel Berga / IMAGEN Y TEXTO EN SITUACIONES EXTREMAS: AGUSTÍ CENTELLES EN EL CAMPO DE BRAM, a cargo de Miquel Berga / IMAGE AND TEXT IN EXTREME SITUATIONS: AGUSTÍ CENTELLES IN THE BRAM CAMP, by Miquel Berga / IMAGE ET TEXTE DANS DES SITUATIONS EXTRÊMES   : AGUSTI CENTELLES AU CAMP DE BRAM par M. Miquel Berga
13:15h Espai de debat / Espacio de debate / Debate / Espace de débat
14:00h Dinar / Almuerzo / Lunch / Déjeuner
15:30h MODERNITAT I PENSAMENT REPUBLICÀ A L'EXILI , a càrrec de Mari Paz Balibrea / MODERNIDAD Y PENSAMIENTO REPUBLICANO EN EL EXILIO, a cargo de Mari Paz Balibrea / MODERNITY AND REPUBLICAN THOUGHT IN EXILE, by Mari Paz Balibrea / MODERNITÉ ET PENSÉE RÉPUBLICAINE PENDANT L'EXIL par Mme Mari Paz Balibrea
16:15h INTERNAMENT I ESCRITURA. EL TESTIMONIATGE ESCRIT DE L'ESTADA ALS CAMPS FRANCESOS , a càrrec de Josep-Vicent Garcia Raffi / INTERNAMIENTO Y ESCRITURA. EL TESTIMONIO ESCRITO DE LA ESTANCIA EN LOS CAMPOS FRANCESES, a cargo de Josep-Vicent Garcia Raffi / INTERNMENT AND WRITING. THE WRITTEN TESTIMONY OF TIME SPENT IN THE FRENCH CAMPS, by Josep-Vicent Garcia Raffi / INTERNEMENT ET ÉCRITURE. LE TÉMOIGNAGE ÉCRIT DU SÉJOUR DANS LES CAMPS FRANÇAIS par M. Josep-Vicent Garcia Raffi
17:00h CAPTAR L'ESTRANYAMENT. CINEMA I EXILI , a càrrec d' Àngel Quintana / CAPTAR EL EXTRAÑAMIENTO. CINE Y EXILIO, a cargo de Àngel Quintana / CAPTURING BANISHMENT. CINEMA AND EXILE, by Àngel Quintana / CAPTER L'ÉTRANGÉTÉ. CINÉMA ET EXIL par M. Àngel Quintana
17:45h Espai de debat / Espacio de debate / Debate / Espace de débat

19:00h Projecció de les pel·lícules / Proyección de las películas / Screening of the films / Projection des films:
<i>Andorra</i> , de Joan Castanyer / <i>Andorra</i> , by Joan Castanyer / <i>Andorre</i> , de Joan Castanyer (1945)
<i>En el balcón vacío</i> , de José Miguel García Ascot / <i>En el balcón vacío</i> , by José Miguel García Ascot / <i>Sur le balcon vide</i> , de José Miguel García Ascot (1961)

* Les sessions es realitzaran en la llengua original del ponent (amb traducció simultània a l'anglès, al castellà, al català i al francès)
Las sesiones se harán en la lengua original del ponente (con traducción simultánea al castellano, catalán, francés e inglés)
The sessions will be in the original language of the speaker (with simultaneous translation in Catalan, English, French and Spanish)
Les séances se dérouleront dans la langue du conférencier (avec interprétation simultanée en anglais, catalan, espagnol et français)

Présentation

Après environ un an d'évènements commémoratifs à l'occasion du soixante-dixième anniversaire de la fin de la Guerre civile et du début de l'exil républicain, le Musée Mémorial de l'Exil propose un colloque qui, d'une part, contribuera à rendre hommage aux héros et à propager la connaissance de ce fait historique et, d'autre part, apportera des éléments de réflexion sur ce que comporte le phénomène de l'exil, plus précisément, la place du grand exode républicain dans l'histoire du XXe siècle.

À travers la présentation de différentes études de cas, notre but est d'offrir un regard qui mette l'accent sur la délibération et la pensée à propos de questions telles que la vie quotidienne, la survie des institutions politiques et des collectifs professionnels, l'impact sur le territoire et le paysage, l'historiographie et l'intellectualité, la répression politique et la résistance, l'inclusion de la condition d'exilé dans l'expressivité artistique et littéraire et, finalement, l'assomption et le traitement de la mémoire transmise par le témoignage. L'objectif principal n'est donc pas d'apporter plus de données et de détails sur les évènements historiques—bien que cela soit inhérent à bon nombre des conférences prévues—, mais de bâtir, par le biais des résultats des recherches centrées sur ces événements historiques, mais de contraster des idées par le biais des résultats des recherches centrées sur ces événements historiques afin d'encourager une minutieuse réflexion sur le sens de la défaite républicaine de 1939.

Sous un prisme pluridisciplinaire, nous proposons un dialogue entre la construction de l'histoire scientifique, l'étude de l'expression artistique qui découle de la souffrance de l'exil et le traitement de la mémoire ou des mémoires qui sont associées au témoignage des héros. Finalement, la revendication de cette réflexion implique que le colloque rassemble différents points de vue issus de parcelles de la connaissance telle que l'histoire, l'histoire de l'art, la philosophie, la science politique, la critique littéraire et les études culturelles.

* Les sessions es realitzaran en la llengua original del ponent (amb traducció simultània a l'anglès, al castellà, al català i al francès)
Las sesiones se harán en la lengua original del ponente (con traducción simultánea al castellano, catalán, francés e inglés)
The sessions will be in the original language of the speaker (with simultaneous translation in Catalan, English, French and Spanish)
Les séances se dérouleront dans la langue du conférencier (avec interprétation simultanée en anglais, catalan, espagnol et français)

Diumenge, 22 de novembre

Domingo, 22 de noviembre / Sunday, 22 November / Dimanche 22 novembre

09.30h Recollida de materials i oferiment de café / Recogida de materiales y ofrecimiento de café / Distribution of materials and coffee / Distribution du matériel et café
10:00h Benvinguda i presentació / Bienvenida y presentación / Welcome and presentation / Bienvenue et présentation: Jordi Cabezas , (President del Consorci Museu Memorial de l'Exili), Miquel Caminal (Director del Memorial Democràtic, Generalitat de Catalunya), Joaquim M. Puigvert (Vicerector de Relacions Institucionals, Societat i Cultura de la Universitat de Girona), Jordi Font (Director del Museu Memorial de l'Exili).
10:30h Conferència inaugural: L'EXILI REPUBLICÀ I LA SEVA SIGNIFICACIÓ EN EL SEGLE DE LES CATÀSTROFES , a càrrec de Geneviève Dreyfus-Armand / Conferència inaugural: EL EXILIO REPUBLICANO Y SU SIGNIFICACIÓN EN EL SIGLO DE LAS CATÁSTROFES, a cargo de Geneviève Dreyfus-Armand / Inaugural lecture: REPUBLICAN EXILE AND ITS SIGNIFICANCE IN THE CENTURY OF CATASTROPHES, by Geneviève Dreyfus-Armand / Conférence inaugurale: L'EXIL RÉPUBLICAIN ET SA SIGNIFICATION DANS LE SIÈCLE DES CATASTROPHES, par Mme Geneviève Dreyfus-Armand.

C) Exili, memòries i testimoniatges

- Exilio, memorias y testimonios
- Exile, memories and testimonies
- Exil, mémoires et témoignages

10:00h PENSAMENT I EXILI EN LA PRIMERA MEITAT DEL SEGLE XX , a càrrec de Fina Birulés / PENSAMIENTO Y EXILIO EN LA PRIMERA MITAD DEL SIGLO XX, a cargo de Fina Birulés / THOUGHT AND EXILE IN THE FIRST HALF OF THE 20th CENTURY, by Fina Birulés / PENSÉE ET EXIL AU COURS DE LA PREMIÈRE MOTIÉ DU XXe SIÈCLE par Mme Fina Birulés
10:45h Pausa-café / Pausa-café / Coffee break / Pause café
11:00h LA CONCEPTUALITZACIÓ DELS EXILIS HISPÀNICS DELS ANYS TRENTA A PARTIR DE LES HISTÒRIES DE VIDA I L'ÚS DE LES FONTS ORALS , a càrrec d' Anna Maria Garcia / LA CONCEPTUALIZACIÓN DE LOS EXILIOS HISPÁNICOS DE LOS AÑOS TREINTA A PARTIR DE LAS HISTORIAS DE VIDA Y EL USO DE LAS FUENTES ORALES, a cargo de Anna Maria Garcia / THE CONCEPTUALISATION OF HISPANIC EXILES IN THE 1930s BASED ON LIFE STORIES AND THE USE OF ORAL SOURCES, by Anna Maria Garcia / LA CONCEPTUALISATION DES EXILIS HISPANIQUES DES ANNÉES TRENTE À PARTIR D'HISTOIRES DE VIE ET DE L'UTILISATION DES SOURCES ORALES par Mme Anna Maria Garcia

11:45h LLOCS D'ENCONTRE I DESENCONTRE. L' HISTORIADOR, EL TESTIMONI I EL PASSAT IMMEDIAT A L'ESTAT ESPANYOL , a càrrec de Josefina Cuesta / LUGARES DE ENCUENTRO Y DESENCUENTRO: EL HISTORIADOR, EL TESTIGO Y EL PASADO INMEDIATO EN EL ESTADO ESPAÑOL, a cargo de Josefina Cuesta / PLACES OF MEETING AND SEPARATION: THE HISTORIAN, TESTIMONY AND THE IMMEDIATE PAST IN THE SPANISH STATE, by Josefina Cuesta / LIEUX DE RENCONTRE ET DE SÉPARATION   : L'HISTORIEN, LE TÉMOIN ET LE PASSÉ IMMÉDIAT DANS L'ÉTAT ESPAGNOL par Mme Josefina Cuesta
12:30h Espai de debat / Espacio de debate / Debate / Espace de débat
13:00h Conferència de cloenda: EXILIAR-SE ALS ANYS SEIXANTA. LA DICTADURA FRANQUISTA I LES SEVES SEQÜEL·LES EN EL PRESENT , a càrrec de Vicenç Navarro / Conferencia de clausura: EXILIARSE EN LOS AÑOS SESENTA. LA DICTADURA FRANQUISTA Y SUS SECUELAS EN EL PRESENTE, a cargo de Vicenc Navarro / Closing lecture: EXILE IN THE 1960s. THE FRANCO DICTATORSHIP AND ITS CONSEQUENCES IN THE PRESENT, by Vicenç Navarro / Conférence de clôture: S'EXILER DANS LES ANNÉES SOIXANTE. LA DICTATURE FRANQUISTE ET SES SÉQUELLES DANS LE PRÉSENT par M. Vicenç Navarro

13:45h Cloenda: Jordi Cabezas, (President del Consorci Museu Memorial de l'Exili), i Joan Saura (Hble. Sr. Conseller d'Interior, Relacions Institucionals i Participació de la Generalitat de Catalunya)

Ponents i conferenciants
Ponentes y conferenciantes / Speakers / Les conférenciers:
Geneviève Dreyfus-Armand : Directora de la Bibliothèque de Documentation internationale contemporaine (BDIC), Nanterre
Alicia Alted Vigil : Professora titular d'Història contemporània, UNED
Francesc Vilanova : Professor titular d'Història Contemporània, Universitat Autònoma de Barcelona i director de l'Arxiu Històric de la Fundació Carles Pi i Sunyer
Martine Camiade : Professora titular, doctora en Història, comissionada del Pol Euroregió i Transfronterer Centre de Recerca en Estudis Catalans/ Universitat de Perpinyà-Via Domicia
Enric Pujol : Doctor en Història
Salomó Marquès : Catedràtic d'Història de l'Educació, Universitat de Girona
Jordi Guixé : Doctor en Història Contemporània i Responsable de Projectes i Espais de Memòria del Memorial Democràtic, Generalitat de Catalunya
Mercedes Yusta Rodrigo : Professora d'Història, Universitè Paris VIII-St. Denis
Eric Forcada : Periodista i tècnic de cultura de l'Ajuntament de Perpinyà
Gregory Tuban : Periodista i historiador
Miquel Berga : Professor titular de Literatura anglesa, Universitat Pompeu Fabra
Àngel Quintana : Professor titular d'Història i teoria del cinema, Universitat de Girona
Mari Paz Balibrea : Professora d'Estudis Culturals, Birkbeck College, Universitat de Londres
Josep-Vicent Garcia Raffi : Doctor en Filologia
Fina Birulés : Professora titular de Filosofia contemporània, Universitat de Barcelona
Anna Maria Garcia : Catedràtica d'Història contemporània, Universitat de Girona
Josefina Cuesta : Catedràtica d'Història contemporània, Universitat de Salamanca
Vicenç Navarro : Catedràtic d'Economia Aplicada, Universitat de Barcelona, i Catedràtic de Ciències Polítiques, Universitat Pompeu Fabra

* Les sessions es realitzaran en la llengua original del ponent (amb traducció simultània a l'anglès, al castellà, al català i al francès)
Las sesiones se harán en la lengua original del ponente (con traducción simultánea al castell